

“Δικτυοκεντρική Εκπαίδευση (Web Based Training) Μελέτη περίπτωσης: Τα διαθεματικά σχέδια εργασίας και η δράση eTwinning”

I. Κομνηνού¹, Μ. Τεντζεράκη², Δ. Καρακώστας³, Κ. Ρακαλλίδου⁴

¹ υπ. Διδ. MPhil, Θεολόγος, Φιλολόγος, Οικ. Οικονομίας
kilm@otenet.gr

² MSc, Πληροφορικός, Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο Αθήνας
tentzeraki@sch.gr

³ MSc, Πληροφορικός, 1ο Γυμνάσιο Π. Φαλήρου
dikar@sch.gr

⁴ Mphil, Νηπιαγωγός, 1ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Πτολεμαΐδας
rakallidou@sch.gr

Περίληψη

Η δικτυοκεντρική εκπαίδευση αποτελεί ουσιαστική καινοτομία στον τομέα της εκπαίδευσης γιατί αξιοποιεί τις δυνατότητες των Νέων Τεχνολογιών, υπηρετώντας ταυτόχρονα πρωτοποριακές παιδαγωγικές θεωρίες. Η διαδικτυακή εκπαίδευση δίνει τη δυνατότητα εύκολης διάδοσης και ανανέωσης του εκπαιδευτικού υλικού απευθυνόμενο σε όλους τους ενδιαφερόμενους χωρίς τους περιορισμούς του χρόνου και του τόπου. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σήμερα, από όσους εμπλέκονται ενεργά σε αυτό το είδος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στον ορθό σχεδιασμό, στην εξασφάλιση της ποιότητας και στην ενίσχυση της εξελικτικής διαδικασίας. Το μάθημα «Τα διαθεματικά σχέδια εργασίας και η δράση eTwinning» αποτελεί πρωτοποριακή εφαρμογή, για τα ελληνικά δεδομένα, των παιδαγωγικών αρχών ανάπτυξης της δικτυοκεντρικής επιμόρφωσης. Στο μάθημα αυτό παρέχονται βασικές γνώσεις για την ανάπτυξη διαθεματικών σχεδίων εργασίας με την αξιοποίηση της δράσης eTwinning. Το συγκεκριμένο σεμινάριο αποτελεί μια αντιπροσωπευτική περίπτωση διαδικτυακής εκπαίδευσης, με ιδιαίτερη έμφαση: στην εφαρμογή των βασικών αρχών της διδακτικής, στην αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογικών μέσων και στην ολοκληρωμένη αξιολόγηση.

Λέξεις κλειδιά: Δικτυοκεντρική/διαδικτυακή εκπαίδευση (Web Based Training), e-Learning, διαθεματικότητα, σχέδια εργασίας, eTwinning, θεωρίες διδασκαλίας και μάθησης, εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Εισαγωγή

Τελευταία γίνεται συχνά λόγος για την παιδαγωγική καινοτομία στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, που εξασφαλίζεται από το Web-based training (WBT). Οι υποστηρικτές του WBT ισχυρίζονται ότι ανανεώνει την εκπαίδευση μέσω ΗΥ με τις μεθόδους και τις τεχνολογίες που εξασφαλίζει το Internet και τα Intranets, γιατί δίνει τη δυνατότητα διαρκούς ανανέωσης του εκπαιδευτικού υλικού και μιας ευέλικτης δομής που επιτρέπει την εξατομίκευση της μάθησης. Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι μια πλούσια σε εποπτικά μέσα εκπαιδευτική διαδικασία με εξαιρετικές δυνατότητες ατομικής αξιολόγησης, υιοθέτησης και προσαρμογής. Αν θα θέλαμε να δώσουμε ένα γενικό ορισμό θα λέγαμε ότι είναι οποιοδήποτε εκπαιδευτικό υλικό που διανέμεται

μέσω Intranet/ Extranet ή Internet και το οποίο απευθύνεται σε χρήστες που έχουν τη σχετική κατά περίπτωση πρόσβαση.

Κάποιοι θεωρούν το Web Based Training ως το μέλλον της εκπαίδευσης και ο Gary Powell λέει χαρακτηριστικά ότι «ήρθε για να μείνει». Έτσι, ενώ αρχικά πολλές εταιρείες και οργανισμοί το αντιμετώπιζαν ως μανία, τώρα πρόθυμα θέλουν να το συμπεριλάβουν στην κατάρτιση που προσφέρουν, γιατί είναι οικονομικό, ευέλικτο και προσφέρει δυνατότητες διαδραστικότητας. Μέσω του WBT εξασφαλίζεται η δυνατότητα συμμετοχής ανεξάρτητα από τους περιορισμούς του χρόνου και του τόπου σε έναν πληθυσμό που μπορεί να μην είναι καν ομοιογενής. Η αξιοποίηση, επίσης, της εικονικής πραγματικότητας, των κινουμένων σχεδίων, της σύγχρονης και ασύγχρονης επικοινωνίας, των οπτιακουστικών μέσων κ.λπ. ενισχύει τη διδακτική πράξη και τη μαθησιακή διαδικασία. Οι Νέες Τεχνολογίες μας δίνουν τη δυνατότητα να υλοποιήσουμε εκπαιδευτικά πακέτα υψηλών προδιαγραφών ανταποκρινόμενα σε διαφορετικές ανάγκες πληθυσμού. Οι υποστηρικτές της διαδικτυακής εκπαίδευσης θεωρούν ότι είμαστε μπροστά σε μια πραγματική επανάσταση στο χώρο της εκπαίδευσης (Downes, 2005).

Είναι όμως οι φορείς της κατάρτισης έτοιμοι για κάτι τέτοιο; Πέρα από τον ενθουσιασμό, τις δυνατότητες και φυσικά την αίγλη που συνοδεύει μια τέτοια διαδικασία μπορούμε να διοργανώσουμε κάτι τέτοιο χωρίς να αναλύσουμε το ποιοι, που, πότε και γιατί; Αν δεν υπάρχουν τέτοιες αναλύσεις τότε μπορούμε να κάνουμε λόγο για πιθανή καταστροφή. Το να ξεκινήσουμε «στα τυφλά» μια τέτοια πρωτοβουλία είναι παρακινδυνευμένο, ανεξάρτητα από το πόσο νεωτεριστικό, μοντέρνο, δημιουργικό, συναρπαστικό ή οικονομικό είναι. Πολλά κέντρα εκπαίδευσης αναλαμβάνουν τέτοιες πρωτοβουλίες υπό την «πίεση» τεχνολογικών εταιρειών, γιατί θα πρέπει να δικαιολογηθούν κάποιες δαπάνες εξοπλισμού όπως αυτές των Intranets. Παρά το γεγονός, όμως, ότι αυτές οι πρωτοβουλίες γίνονται υπό την πίεση κάποιων παραγόντων, κάποιες φορές αποφέρουν κέρδος, ανάπτυξη και προβολή. Για οποιοδήποτε λόγο και αν υλοποιείται κάτι τέτοιο, το WBT βρίσκεται σε μια περίοδο διαρκούς ανάπτυξης. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1999 είχαν καταμετρηθεί περίπου 500 είδη διαδικτυακής εκπαίδευσης (Torode, 1999). Μια πιο «αισιόδοξη» εκτίμηση υπολόγιζε ότι το 2002 η εκπαίδευση κατά το ήμισυ θα βασιζόταν στο διαδίκτυο (McGee, 1999).

Οι εταιρείες σήμερα όλο και περισσότερο εντάσσουν τη διαδικτυακή εκπαίδευση στην επιμόρφωση του εργατικού τους δυναμικού. Θεωρούν ότι είναι μια αποδοτική επένδυση η οποία μπορεί να υπηρετήσει αποδοτικά τη δια βίου μάθηση. Υπάρχουν όμως και πολλές άλλες που θεωρούν ότι είναι κάπως νωρίς να εκτιμηθεί η αποδοτικότητα μιας τέτοιας επένδυσης.

Το πιο σημαντικό επιχείρημα των υποστηρικτών του WBT είναι η δυνατότητα αλληλεπίδρασης και συμμετοχής που εξασφαλίζεται από τα χρησιμοποιούμενα μέσα. Η μάθηση είναι μια μετοχική διαδικασία και η δημιουργία ομάδων συζήτησης (chats) και συνεργατικών εργαλείων είναι ιδιαίτερα αποδοτική σε περιβάλλοντα μάθησης. Η γνώση μεταδίδεται άμεσα από τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, τα οποία λειτουργούν ως εκπαιδευόμενοι και εκπαιδευτές ταυτόχρονα. Η γνώση λοιπόν έχει κατακόρυφη (εκπαιδευτής => εκπαιδευόμενος) και οριζόντια (εκπαιδευόμενος => εκπαιδευόμενος) κατεύθυνση (McCalla 2000). Εξίσου σημαντική είναι η ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος, η αλληλεγγύη που αναπτύσσεται μεταξύ των μελών της ομάδας και η δυνατότητα συμμετοχής και ανάπτυξης της κοινωνικότητας των πιο

συνεσταλμένων εκπαιδευομένων (Chatterjea 2000 και Παναγιώτογλου, 2002). Επιπλέον, θεωρείται ότι το (δια)δίκτυο υποστηρίζει ουσιαστικά τη διαβίου μάθηση, γιατί δίνει τη δυνατότητα να μάθεις «στο χρόνο που θέλεις, στην ποσότητα που θέλεις και όσο χρειάζεσαι».

Εξασφάλιση Ποιότητας

Όσοι ενεργά εμπλέκονται στο WBT θεωρούν ότι η ποιότητα της κατάρτισης είναι αδιαμφισβήτητη. Η αλήθεια όμως είναι ότι υπάρχει μεγάλη δυσκολία αξιολόγησης της όλης διαδικασίας. Υπάρχουν πολλές δυσκολίες για μια θετική αποτίμηση της ποιότητας, όπως, ο φτωχός σχεδιασμός, μικρή χρηματοδότηση ή υπερβολικών αξιώσεων προγράμματα. Το ίδιο ανασταλτικά λειτουργεί η έλλειψη ενδιαφέροντος των επιμορφούμενων, ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός επιμορφούμενων και φυσικά ο οίστρος αυτών που σχεδιάζουν στην επιμόρφωση διοχετεύοντας έναν υπερβολικά μεγάλο αριθμό πληροφοριών. Η ανάγκη μιας μεθοδολογικά ορθής αξιολόγησης είναι επιτακτική για την ίδια την εξασφάλιση της ποιότητας αλλά και για την άρση προκαταλήψεων (Phillips, 2004). Μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση περιλαμβάνει τον/τους σχεδιαστές, τον/τους διαχειριστές, το σύστημα και τη διαχείριση του, τον Server, και φυσικά τους χρήστες.

Πιο αναλυτικά, η ποιότητα της επιμόρφωσης εξακριβώνεται από:

α) το βαθμό επίτευξης των στόχων, οι οποίοι πρέπει να είναι σχετικοί με το γενικό σκοπό της επιμόρφωσης, συνδεδεμένοι με τη σύγχρονη πραγματικότητα και φυσικά αντικειμενικά και εύκολα αξιολογήσιμοι (Wright, 2003) β) τη μαθητοκεντρικότητα της διαδικασίας, γ) τη διαδραστικότητα, δ) το ενδιαφέρον των επιμορφούμενων, ε) την εξατομίκευση της μάθησης, στ') την αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου, ζ) την παραγωγικότητα των επιμορφούμενων, στους οποίους δίνεται η δυνατότητα να ελέγχουν τη ροή της πληροφόρησης, η) τη δυνατότητα επέκτασης και αξιοποίησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν, θ) την ομαδοσυνεργατική προσέγγιση του μαθησιακού αντικείμενου, ι) τη δυνατότητα αυτοαξιολόγησης των επιμορφούμενων και αξιολόγησης της μαθησιακής πορείας κ) την αποτελεσματική χρήση των Νέων Τεχνολογιών και τη θετική τους αντιμετώπιση (Burke, 2004), κα') την αποτελεσματική αξιοποίηση των γνώσεων στην επαγγελματική ενασχόληση των επιμορφούμενων.

Φυσικά η αξιολόγηση των παραπάνω διαφέρει. Όλα όσα αξιολογούνται δεν έχουν την ίδια βαρύτητα, γι' αυτό και το επόμενο στάδιο είναι η βαθμονόμηση των παραπάνω κριτηρίων, τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση της ορθής αξιολόγησης.

Κανόνες Σχεδιασμού

Η ανάπτυξη ενός online σεμιναρίου θα πρέπει πάντοτε να ακολουθεί κάποιους βασικούς κανόνες:

α) θα πρέπει να έχει πάντοτε ως κέντρο τους στόχους και το αντικείμενο μάθησης, β) η χρήση των Νέων Τεχνολογιών θα πρέπει να γίνεται με μέτρο και πάντα ως μέσο επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων και όχι ως αυτοσκοπός (Toth, 2003), γ) θα πρέπει να επιδιώκεται η ανάπτυξη πρωτοβουλίας και η δημιουργική μάθηση σε αντίθεση με τη μηχανική απομνημόνευση και ενστικτώδη ανταπόκριση στο μαθησιακό ερέθισμα, δ) το επίπεδο και η ποσότητα του μαθησιακού αντικείμενου θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες του μέσου επιμορφούμενου και να μην

ξεπερνούν τα όρια που ο εκπαιδευόμενος μπορεί να αφομοιώσει και να αξιοποιήσει (Zeidman, 2003), ε) η μαθησιακή πορεία θα πρέπει να καλύπτει όσο το δυνατόν περισσότερους τρόπους σκέψης και μάθησης, στ') καλό είναι να αποφεύγεται η ευθύγραμμη προγραμματισμένη μάθηση, ζ) ο επιμορφούμενος θα πρέπει να νιώθει την ελευθερία που παρέχει η γνώση, η) κατά τη διάρκεια της επιμόρφωσης θα πρέπει να ενισχύεται ο επιμορφούμενος και όχι να νιώθει ότι υπακούει σε αυστηρούς κανόνες, όπως επίσης και να ενισχύεται η δημιουργικότητά του (Clemons, 2005) θ) ο σχεδιασμός μιας επιτυχημένης επιμόρφωσης θα πρέπει να έχει δοκιμαστεί σε ένα δείγμα πληθυσμού πριν την οριστική εφαρμογή του (Zeidman, 2003).

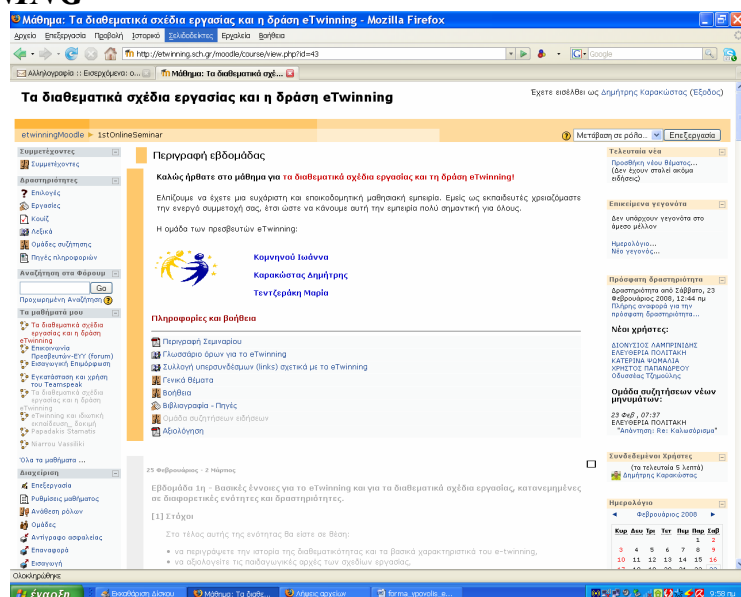
Εξελικτική Διαδικασία

Η επιτυχία της διαδικτυακής επιμόρφωσης εξαρτάται από την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των σταδίων ανάπτυξης της, από τη σύλληψη, την εφαρμογή έως και την αξιολόγηση. Συνοπτικά τα στάδια ανάπτυξης του WBT είναι:

α) εξακρίβωση των μαθησιακών αναγκών, β) διάγνωση του επιπέδου γνώσεων και δεξιοτήτων, γ) προσωπικές επαφές, όπου είναι δυνατόν, δ) διαγνωστικά τεστ με τη συνδρομή ειδικοτήτων, ε) επιλογή κριτηρίων για εκπαιδευτικό υλικό και υπηρεσίες, στ) σχεδιασμός μαθησιακού περιβάλλοντος, ζ) κατασκευή εργαλείων και πολυμέσων, η) επιλογή εκπαιδευτικού υλικού, θ) διαχείριση και διατήρηση του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος μάθησης (DobronoIny, 2003), ι) αξιολόγηση και ανατροφοδότηση.

Μελέτη Περίπτωσης:

«ΤΑ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ETWINNING»

Εικόνα 1: Η εισαγωγική οθόνη του Σεμιναρίου

Δημιουργοί του σεμιναρίου/Εκπαιδευτές: Κομνηνού Ιωάννα, Καρακώστας Δημήτρης, Τεντζεράκη Μαρία
Εκπαιδευόμενοι: εκπαιδευτικοί Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Η ΔΡΑΣΗ eTWINNING

Το eTwinning ξεκίνησε επίσημα τον Ιανουάριο 2005 ταυτόχρονα σε 26 χώρες της Ευρώπης, ως η βασική δράση της πρωτοβουλίας eLearning για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τον Ιανουάριο 2006 στις χώρες που υποστηρίζουν το eTwinning προστέθηκαν η Κύπρος και η Βουλγαρία. Η δράση έχει σχεδιαστεί για να εξασφαλίσει στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης την ευκαιρία να βελτιώσουν την καθημερινή εκπαιδευτική πράξη μέσα από τη συνεργασία με αντίστοιχα ιδρύματα άλλων χωρών. Ταυτόχρονα, παρέχει τη δυνατότητα αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών για την εύρυθμη συνεργασία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, για την εύκολη πρόσβαση στις πηγές εκπαιδευτικού υλικού και για την προώθηση και διάδοση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων. Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η παιδαγωγική καινοτομία, η ποιοτική ένταξη των Νέων Τεχνολογιών στην καθημερινή διδακτική πράξη και η προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης.

Γενικό Πλάνο - Σύντομη Περιγραφή

Στο μάθημα αυτό παρέχονται βασικές γνώσεις για την ανάπτυξη διαθεματικών σχεδίων εργασίας με την αξιοποίηση της δράσης eTwinning. Σκοπός των δημιουργών του σεμιναρίου είναι η διάδοση των προγραμμάτων eTwinning και η ενσωμάτωσή τους στην καθημερινή σχολική πραγματικότητα. Το μάθημα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Στόχοι

Οι εκπαιδευόμενοι με τη λήξη πρέπει :

- 1) Να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τη διαθεματική προσέγγιση στην ανάπτυξη προγραμμάτων eTwinning.
- 2) Να μπορούν να ενσωματώνουν τη δράση eTwinning στην καθημερινή τους διδασκαλία αλλά και στις σχολικές δραστηριότητες.
- 3) Να αποκτήσουν δεξιότητες χρήσης Νέων Τεχνολογιών (π.χ. να μπορούν να χειρίζονται το διαδίκτυο για την υποστήριξη των προγραμμάτων τους, όπως επίσης και άλλα συνεργατικά εργαλεία: Twin space, blog, online magazine, κλπ.).
- 4) Να γνωρίζουν τους κανόνες ασφαλείας στο διαδίκτυο και τους τρόπους «συμπεριφοράς» σε μια διαδικτυακή συνεργασία.
- 5) Να εντοπίζουν σχετικά ζητήματα στο χώρο της εργασίας και της εκπαίδευσης.
- 6) Να έχουν μια ξεκάθαρη άποψη για την εφαρμογή του eTwinning στο ίδρυμα από το οποίο προέρχονται.

Θέματα

Τα θέματα που αναπτύσσονται είναι:

- 1) Βασικές γνώσεις για το eTwinning και για τη διαθεματική προσέγγιση του μαθησιακού αντικειμένου.
- 2) Δημιουργία ενός eTwinning προγράμματος.
- 3) Επικοινωνία και συνεργασία.
- 4) Εργαλεία και περιβάλλον μάθησης.
- 5) Καινοτομίες και σύγχρονες τάσεις στην Παιδαγωγική και Διδακτική.

Χρονοδιάγραμμα

Το επιμορφωτικό σεμινάριο έχει διάρκεια 6 εβδομάδες και απαιτούνται 3 ώρες απασχόλησης εβδομαδιαίως. Συνολικά, η απαιτούμενη εργασία διαρκεί 18 ώρες και η συμπλήρωση ερωτηματολογίων αξιολόγησης απαιτεί περίπου 30 λεπτά.

Πιο αναλυτικά το πρόγραμμα του σεμιναρίου είναι:

1η Εβδομάδα

Βασικές έννοιες για το eTwinning και για τα διαθεματικά σχέδια εργασίας, κατανεμημένες σε διαφορετικές ενότητες και δραστηριότητες.

Στο τέλος της εβδομάδας οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να είσαι σε θέση να περιγράψουν την ιστορία της διαθεματικότητας, τα βασικά χαρακτηριστικά του eTwinning, να μπορούν να εκφράσουν σε γραπτό κείμενο τις ιδέες τους, να αντιληφθούν πώς μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που απέκτησαν στο ίδρυμα από το οποίο προέρχονται και να παρουσιάζουν τις ιδέες τους σε άλλους. Η πρώτη εβδομάδα περιλαμβάνει ένα κουίζ, στο οποίο απαντούν οι εκπαιδευόμενοι, εφόσον διαβάσουν το πληροφοριακό υλικό της συγκεκριμένης εβδομάδας. Στην ίδια εβδομάδα οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να ετοιμάσουν μια παρουσίαση με τα βασικά στοιχεία του πληροφοριακού υλικού της εβδομάδας (υπάρχουν οδηγίες και έτοιμα templates) και να εκφράσουν σε κείμενο τις σκέψεις και τον προβληματισμό τους για όσα έχουν μάθει (reflection).

2η και 3η Εβδομάδα

Δημιουργία ενός διαθεματικού σχεδίου εργασίας με την αξιοποίηση της δράσης eTwinning .

Στη 2η εβδομάδα οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν έννοιες κλειδιά για τα διαθεματικά σχέδια εργασίας και τις βασικές αρχές σχεδιασμού και ανάπτυξης ενός eTwinning προγράμματος. Σε αυτή την εβδομάδα το πληροφοριακό υλικό αξιοποιείται για τη δημιουργία ενός προγράμματος από τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους και στις συζητήσεις, οι οποίες αναπτύσσονται σε μικρές ή μεγάλες ομάδες (δημιουργούνται ομάδες 3-4 ατόμων για ομαδική εργασία και forum στο οποίο συμμετέχουν όλοι οι εκπαιδευόμενοι).

Την 3η εβδομάδα οι εκπαιδευόμενοι αποφασίζουν τελικά ποια θα είναι τα βασικά στοιχεία που θα χρησιμοποιήσουν για τη δημιουργία του δικού τους προγράμματος, τη δομή, το περιεχόμενο και τους τρόπους αξιοποίησης των Νέων Τεχνολογιών. Όλοι οι εκπαιδευόμενοι καταθέτουν το δικό τους πρόγραμμα και αξιολογούν τα προγράμματα των άλλων. Στο τέλος αναδεικνύονται τα καλύτερα σχεδιασμένα προγράμματα από τη βαθμολογία που θα δώσουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι. Στο τέλος της 2ης και 3ης εβδομάδας οι εκπαιδευόμενοι καταθέτουν τις σκέψεις και τους προβληματισμούς τους, συμμετέχοντας σε κοινές συζητήσεις και σχολιάζοντας τους προβληματισμούς που καταθέτουν οι άλλοι εκπαιδευόμενοι.

4η Εβδομάδα

Άνθρωποι και αλληλεπίδραση.

Σε αυτή την ενότητα γίνεται προσπάθεια να αντιληφθούν οι εκπαιδευόμενοι το ρόλο της αλληλεπίδρασης στη διαδικασία της μάθησης. Παρουσιάζονται επιλεγμένες θεωρίες μάθησης και εκτιμάται ο ρόλος των Νέων Τεχνολογιών στην επικοινωνία και συνεργασία. Στόχος είναι να αναδειχθούν τα βασικά χαρακτηριστικά της δράσης eTwinning (ευρωπαϊκή διάσταση της εκπαίδευσης και συνεργατικό περιβάλλον

μάθησης). Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν τους κανόνες συμπεριφοράς στο διαδίκτυο και την ασφαλή χρήση του. Αυτή την εβδομάδα οι εκπαιδευόμενοι συγκρίνουν μοντέλα μάθησης/διδασκαλίας και απαντούν σε σχετικό ερωτηματολόγιο. Οι επιμορφούμενοι επιλέγουν ένα μοντέλο ανάπτυξης ενός eTwinning προγράμματος και το στηρίζουν με επιχειρήματα σε forum. Ταυτόχρονα σχολιάζουν τουλάχιστον δύο απόψεις άλλων εκπαιδευομένων.

5η Εβδομάδα

Εργασία

Σε αυτή την ενότητα η διδασκαλία έχει ως στόχο την περιγραφή διαφόρων εργαλείων για την ανάδειξη των eTwinning προγραμμάτων, την αξιολόγησή τους σε σχέση με την κατάσταση/θέση των εκπαιδευομένων και την αναγνώριση των εκπαιδευτικών αρχών που ισχύουν για το καθένα από αυτά. Οι εκπαιδευόμενοι κάνουν τις δικές τους προτάσεις για εργαλεία που έχουν ήδη χρησιμοποιήσει ή γνωρίζουν και αξιολογούν τα εργαλεία που προτείνουν οι άλλοι συμμετέχοντες. Στο τέλος, όπως και στα προηγούμενα στάδια, καταθέτουν σκέψεις και προβληματισμούς γι' αυτή την ενότητα.

6η Εβδομάδα

Τάσεις και προοπτικές για το eTwinning και τη διαθεματικότητα

Στόχοι αυτής της ενότητας είναι να γνωρίσουν οι εκπαιδευόμενοι τις διαφορετικές τοποθετήσεις και τάσεις ως προς τη διαθεματική προσέγγιση της μαθησιακής διαδικασίας, να εκτιμήσουν την παιδαγωγική αξία της δράσης eTwinning και να αξιολογήσουν την εφαρμογή της όσον αφορά στο δικό τους εκπαιδευτικό ίδρυμα, να αξιολογήσουν το συνεργατικό περιβάλλον μάθησης και να κάνουν τις δικές τους εκτιμήσεις για το προσεχές μέλλον. Το εκπαιδευτικό υλικό αυτής της εβδομάδας είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τη συμμετοχή σε forum και για τη δημιουργία ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού από τους εκπαιδευομένους. Δημιουργούνται ομάδες συζήτησης και σχολίων για τα θέματα αυτής της εβδομάδας.

Αξιολόγηση

Σχεδιασμός Αξιολόγησης

Ο Μακράκης (1999), συνθέτοντας τις απόψεις έγκριτων συγγραφέων, αναφέρει ότι: «Η εκπαιδευτική αξιολόγηση γενικά μπορεί να οριστεί ως μια συστηματική διαδικασία συλλογής, επεξεργασίας, ανάλυσης και ερμηνείας δεδομένων, που αφορούν συγκεκριμένα αντικείμενα, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, με απώτερο σκοπό την ανατροφοδότηση των δραστηριοτήτων και προσπαθειών μας με χρήσιμες πληροφορίες». Αυτός ο ορισμός καθώς και η πρόσφατη σχετικά ανάπτυξη προγραμμάτων ηλεκτρονικής εκπαίδευσης αναδεικνύει την αναγκαιότητα της αξιολόγησής τους. Η αξιολόγηση σχεδιάστηκε σύμφωνα με κριτήρια που έχουν προκύψει από διεθνείς έρευνες και μελέτες για την αξιολόγηση ενός τέτοιου περιβάλλοντος μάθησης (Wright, 2006).

Αντικείμενο Αξιολόγησης

Το online εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Τα διαθεματικά σχέδια εργασίας και η δράση eTwinning» που διοργάνωσε η Ελληνική Υπηρεσία Υποστήριξης της δράσης eTwinning.

Σκοπός

Η παρούσα αξιολόγηση έχει πρωταρχικό σκοπό, τη συλλογή συγκεκριμένων στοιχείων, βάσει των οποίων εντοπίστηκαν οι παράγοντες, που συνέβαλαν θετικά ή αρνητικά στην εκπαιδευτική διαδικασία με απώτερο σκοπό τη λήψη διορθωτικών και καθοριστικών μέτρων σχετικά με την παροχή αποτελεσματικότερης και ποιοτικότερης ηλεκτρονικής εκπαίδευσης.

Μεθοδολογία

Σύμφωνα με τους: Σολομών, 1998, Βεργίδη, 1999, Δημητρόπουλο, 1998, Καραλή, 2005, Cohen, 1994, Χασάπη, 2000, το συγκεκριμένο εγχείρημα ακολούθησε :

1. Το στοχοκεντρικό-συμμετοχικό μοντέλο

2. Την «εσωτερική» αξιολόγηση τριών τύπων:

Αρχική/Προκαταρκτική. Διαγνωστικό ερωτηματολόγιο

Διαμορφωτική (διαδικασίας). Ένα ερωτηματολόγιο για κάθε εβδομάδα.

Τελική (αποτελέσματος). Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του σεμιναρίου.

3. Ως μεθοδολογικό εργαλείο συλλογής πληροφοριών, επιλέχθηκε το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου και πηγή άντλησης πληροφοριών ήταν οι εκπαιδευόμενοι.

4. Η μέτρηση των κριτηρίων έγινε με την τακτική κλίμακα Likert.

Άξονες και Κριτήρια

Σύμφωνα με τους: Fecone, Asset, Bell, 1993, Καραλή, 2005, Κόκκο, 1998 και Χασάπη, 2000 επιλέξαμε τα παρακάτω αντικείμενα, άξονες και κριτήρια:

Αντικείμενα	Άξονες	Κριτήρια
1. Εκπαιδευόμενοι	Προσωπικά στοιχεία	Φύλλο-Ηλικία
		Σπουδές
		Διαδακτική εμπειρία
1. Εκπαιδευόμενοι	Προσωπικά χαρακτηριστικά	Προηγούμενες δεξιότητες και εμπειρίες Προσδοκίες από το πρόγραμμα
	Αποτελεσματικότητα	Ποσοστό συμμετοχής Βαθμοί επίδοσης
2. Εκπαιδευτές	Στάση	Ενθάρρυνση-ανατροφοδότηση Διαθεσιμότητα
	Αποτελεσματικότητα	Τεχνολογικές ικανότητες Διαδακτικές ικανότητες
ελεσμά τικό- τητα προγρ άμματ ος	Οργάνωση	Ομαλή διεξαγωγή Έγκαιρη αντιμετώπιση δυσκολιών

	Εκπαιδευτικές μέθοδοι	Μαθητοκεντρική Ομαδοσυνεργατική Εξατομικευμένη
	Εκπαιδευτικό υλικό	Δομή ύλης Εκπαιδευτικά μέσα Περιεχόμενο Διαδραστικότητα Χρόνος μελέτης
	Επίτευξη στόχων	Αντιλαμβανόμενη αποκτηθείσα ωφέλεια (γνώσεις-δεξιότητες στάσεις) Ικανοποίηση προσδοκιών

Τέλος η αξιολόγηση δεν περιορίστηκε μόνο σε διαπιστώσεις, αλλά κατέληξε σε συμπεράσματα και προτάσεις (Κουτούζης, Χατζηευστρατίου, 1999). Προτείνουμε επίσης και την εκ των υστέρων έρευνα για διεξαγωγή περαιτέρω συμπερασμάτων σύμφωνα με τις ανάγκες που θα προκύψουν.

Συμπεράσματα

Συμπερασματικά, το σεμινάριο «Τα διαθεματικά σχέδια εργασίας και η δράση eTwinning» ακολουθεί τις βασικές αρχές ανάπτυξης ενός WBT. Ο σχεδιασμός του είναι σύμφωνος με τις πιο πρόσφατες κατευθύνσεις της διδακτικής και η αξιολόγηση της πορείας του είναι υποδειγματική. Σε κάθε στάδιο, εκτός από το πληροφοριακό υλικό, υπάρχουν ερεθίσματα για επιπλέον έρευνα με πρωτοβουλία των ίδιων των εκπαιδευομένων. Η καθοδήγηση των εκπαιδευτών είναι διακριτική και μόνο όπου υπάρχει ανάγκη παρέμβασης για συντονισμό των εκπαιδευομένων. Γενικά επιδιώκεται η ανάληψη πρωτοβουλιών από την πλευρά των εκπαιδευομένων και η προώθηση της αλληλεπίδρασης με την ίδια την πληροφορία και με τους άλλους συμμετέχοντες. Η ίδια η ροή της πληροφόρησης απαιτεί σε κάποια στάδια τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων (απαντήσεις σε ερωτήσεις, κουίζ κ.ά.) και η συμμετοχή σε συζητήσεις και αξιολογήσεις των εργασιών των άλλων μελών της ομάδας είναι υποχρεωτική. Σε κάθε στάδιο οι εκπαιδευόμενοι καταθέτουν τις σκέψεις και τις εκτιμήσεις τους και ασκούνται σε όσα έχουν μάθει. Σε όλη τη διάρκεια του σεμιναρίου η πληροφορία συσχετίζεται με την έμπρακτη εφαρμογή στο ίδρυμα από το οποίο προέρχεται κάθε εκπαιδευόμενος (πανεπιστήμιο, εκπαίδευση, εταιρείες κ.λπ.). Στο τέλος η αξιολόγηση και τα συμπεράσματα είναι στη διάθεση όλων των εκπαιδευομένων.

Βιβλιογραφία

- Albright, Michael J.(1996). *Internet Resources: Distance Education, Media Centers, and the Internet*, MC Journal: The Journal of Academic Media Librarianship, v4#1, Summer 1996.
- ASSET, *Προσθέτοντας υποστηρικτικές δεξιότητες σε Ευρωπαίους Εκπαιδευτικούς*, Πρόγραμμα διακρατικής συνεργασίας ΣΩΚΡΑΤΗΣ Grundtvig, διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο: http://www.assetproject.info/learner_methodologies/during/creating.htm (27/3/2007).
- Bell, J. (1993). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Βεργίδης, Δ., & Καραλής, Θ. (1999). *Εκπαίδευση Ενηλίκων: Σχεδιασμός, Οργάνωση και Αξιολόγηση Προγραμμάτων*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό πανεπιστήμιο.

- Burke, M. (2004), *Using Online Interaction to Break Your Addiction to Classroom Training, Learning Circuits*, October 2004.
- Chatterjea, K. (2000). *Building a Learning Community in Cyberspace through Electronic Bulletin Boards. CDTLink*, 4,13-14. Retrieved October 11, 2004, from the World Wide Web: <http://cdtl.nus.edu.sg/link/nov2000/tech1.htm>
- Cohen, L., & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Clemons, S.(2005), *Encouraging Creativity in Online Courses, International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, Jan. 2005.
- Δημητρόπουλος, Ε., (1998). Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Μέρος Β΄: *Η αξιολόγηση του μαθητή*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Dobrovolny, J. (2003), *Learning Strategies, Learning Circuits*, 27 October 2003.
- Downes, S. (2005), *E-Learning 2.0, eLearn Magazine (C - Publications in Trade Journals)*, October 16, 2005.
- Horton, W. (2002), *Designing Web-Based Training: How to Teach Anyone Anything Anywhere Anytime*, New York 2000.
- Καραλής, Θ. (2005). *Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων*, τόμος Δ΄. Πάτρα:ΕΑΠ.
- Κόκκος, Α., Λιοναράκης, Α., Ματραλής, Χ., Παναγιωτακόπουλος, Χ. (1998). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες*, τόμος Γ΄. Πάτρα:Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Koschmann, T. (1996), *Paradigm shifts and instructional technology: An introduction*, In T. Koschmann (Ed.), *CSCL: Theory and practice of an emerging paradigm*, 1-23, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates
- Κουτούζης, Μ., Χατζηευστρατίου, Ι. (1999). *Αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα*, στο Αθανασούλα-Ρέππα, Α., Κουτούζης, Μ., Χατζηευστρατίου, Ι., Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων: Κοινωνική και Ευρωπαϊκή Διάσταση της Εκπαιδευτικής Διοίκησης. Πάτρα: ΕΑΠ.
- Κούτρα Χ., Holmberg C., Midoro V. (2001), «*Νέες τεχνολογίας της πληροφορίας στη σχολική εκπαίδευση*», Αθήνα: Ίδρυμα Μελετών Λαμπράκη
- Μακράκης, Β., (1999.) *Αξιολόγηση Συστημάτων Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης*, στο Βεργίδης, Δ., Λιοναράκης, Α., Λυκουριώτης, Α., Μακράκης, Β., Ματραλής, Χ., *Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Θεσμοί και λειτουργίες*, τόμος Α΄. Πάτρα: ΕΑΠ.
- McCalla, G. (2000). *The fragment of Culture, Learning, Teaching and Technology: Implications for the Artificial Intelligence in Education Research Agenda in 2010 International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 11, 177-196.
- McGee, M. K. (1999, January 25). Train on the web. *Information week*, 718, 101-105
- Μικρόπουλος Τ.Α. (2000), «*Εκπαιδευτικό λογισμικό. Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων*», Αθήνα: Κλειδάριθμος
- Neill, S. (2004), *Delivering e-learning ... is the CD dead?*, TNA Associates, September 2004.
- Roth, W. M. (2001), *Situating cognition, Journal of the Learning Sciences*, 10(1), 27-61
- Suthers, D. & Hundhausen, C. (2001), *Learning by Constructing Collaborative Representations: An Empirical Comparison of Three Alternatives*, In P. Dillenbourg, A. Eurelings, K. Hakkarainen (Eds.), *European Perspectives on Computer-Supported Collaborative Learning, Proceedings of the First European Conference on Computer-Supported Collaborative Learning*, 577-584, Universiteit Maastricht, Maastricht, the Netherlands
- Σολομών, Ι., Αρβαντάκης, Κ., Κότσιρα, Α., Μπέλλα, Ζ., Τσατσαρώνη, Α. (1999). *Εσωτερική Αξιολόγηση και Προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα*, Αθήνα:Π.Ι. Διαθέσιμο στον ιστότοπο <http://www.pi-schools.gr> (15/12/2004).
- FeCone: e-learning fundamentals course, διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο: <http://promitheas.iacm.forth.gr/fe-cone/>

- Χασάπης, Δ. (2000). *Σχεδιασμός, Οργάνωση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης*. Αθήνα:Μεταίχμιο.
- Wenger, E. (1998), *Communities of practice, Learning, meaning and identity*, Cambridge: Cambridge University Press
- Wright, Clayton R. (2006). *Criteria for Evaluating the Quality of Online Course*. <http://www.imd.macewan.ca/imd/documents/onlineEvaluating.doc>.